

AZ ISMERETLEN LÁNY

Nincs orvosság

KRÁNICZ BENCE

AZ ÚJ DARDENNE-FILM HŐSNŐJÉNEK EGY BETEG TÁRSADALMAT KELLENE MEGGYÓGYÍTANIA, DE CSAK AZ ELHALLGATOTT BŰNÖKET TUDJA FELTÁRNI.

A krimik magánnyomozói azért lehetnek sikeresebbek hivatásos rendőröként dolgozó kollégáiknál, mert kívülálló: senkihez nem tartoznak, tehát mindenkivel szót értenek, bejáratosak az arisztokraták szalonjaiba és a munkások törzskocsmájába is. Jean-Pierre és Luc Dardenne legújabb filmjében is ilyen magánnyomozó hőssel találkozunk, még ha csak dilettáns detektívről van is szó. Jenny háziorvos Liège-ben, páciensei között polgári családok krónikus betegségekkel küzdő gyermekei és fizikai munkában lesérült közel-keleti bevándorlók egyaránt akadnak. Nyomozni azután kezd el, hogy rendelőtől nem messze holtan találnak egy fekete lányt, aki gyaníthatóan gyilkosság áldozata lett. Az ismeretlen lányról senki nem tud semmit, csak annyi biztos, hogy halála előtt néhány perccel rémülten becsengetett Jenny rendelőjébe, a hősnő azonban éppen asszisztensével vitatkozott, és nem engedte be őt. Jennyt gyötéri a bűntudat, de legalább annyira foglalkoztatja az is, ki lehet a lány és hogyan került ilyen kiszolgáltatott helyzetbe – ám a doktornő mindenhol falakba ütközik, ahol az áldozat személyazonosságáról próbál érdeklődni.

„A társadalom betegségének diagnózisa”
(Adèle Haenel)

A film szerkezete klasszikus krimiket idéz: a hősnő azáltal kerül egyre közelebb a rejtély megoldásához, hogy elbeszélget azokkal a pácienseivel, akik találkoztak már a lánnyal, egyeztet a rendőrökkel, és felkeresi a közeli internetkávézót, ahol mellékesen prostitáltakat közvetítenek ki a helyi stricik. Akitől első alkalommal nem tud meg semmit, azt újra kérdőre vonja, ahonnan első alkalommal elküldik, oda visszamegy, így apránként új információk birtokába jut. Mindig egy lépéssel közelebb kerül az igazsághoz, az igazság pedig – elvégre Dardenne-filmben vagyunk – a társadalom betegségének diagnózisa.

Önként vállalt nyomozómunkája, küldetése révén Jennynek már nem egyes betegeket, hanem magát a rendszert kellene meggyógyítania, ha lehetősége nyílna rá. Noha ilyesmire érthető módon nem képes, már azzal is eredményt ér el, hogy tudást szerez. Éppen azért lehet ő az ideális nyomozó, mert bár a középosztályhoz, vagyis a kiváltságosok közé tartozik, de keresi a kapcsolatot a perifériára szorultakkal: a történet elején előléptetnék, és egy magánklinikán dolgozhatna, Jenny azonban kitart szerényebb jövedelemmel

járó háziorvosi praxisa mellett, hogy ne veszítse el szegényebb sorból származó betegeit sem.

Az Arany Pálmával díjazott *Rosettához*, vagy akár a Dardenne testvérek legutóbbi filmjéhez, a *Két nap, egy éjszakához* hasonlóan *Az ismeretlen lány* is erős, aktív női hőst mozgat. Adèle Haenel (*A küzdők*) precíz és gondosan felépített alakításán végigkövethető, hogyan nyomja el magában Jenny az érzelmeit, nehogy túl közel kerüljön a pácienseihez, és miként engedi később mégis, hogy empátiája és lelkiismerete vezessék a tetteit. Nyomozása mellett asszisztenséhez fűződő, neurotikus kapcsolata árnyalja a hősnő karakterét, nem mellékesen pedig ez a szál humorral oldja a komor történetet.

Fokozatosan ugyanis kirajzolódik, hogy Jennynek nem elsősorban a címszereplő halálában van közvetlen felelőssége, hanem ennél általánosabb értelemben érintett: maga is része annak a társadalmi rendszernek, amely kihasználja az aljammunkát vállaló, olcsón dolgozó és semmit nem kérő bevándorlókat, miközben sem képviselőket, sem védelmet nem nyújt nekik. A hősnő azt a feladatot vállalja magára, amelyet maguk a rendezők is teljesíteni próbálnak a munkasoztály teljes kiszolgáltatottságát rögeszmésen vizsgáló filmjeikkel. Ha jóvátenni nem is tudják az igazságtalanságokat, legalább felszínre hozzák az elhallgatott bűnöket, és hangot adnak az elnyomottaknak.

Az ismeretlen lány címszereplője, mint annyi másik krimitörténet áldozata, meg sem jelenik a filmben, noha körülötte zajlanak az események. Csak fényképen és a térfelügyelő kamera képén át látjuk, mert ebben a világban valódi jelenlétel már halála előtt sem rendelkezett. A Dardenne testvérek ugyanazt állítják ezúttal is, mint korábbi munkáikban: a bevándorlók Nyugat-Európában, a lehetőségek földjén is nincstelenek maradnak. Ha veszélybe kerül az életük, a többségi társadalomnak úgy a legkényelmesebb, ha inkább tudomást sem vesz róluk.

A betegséget ismerjük, orvosság pedig egyelőre nincs.

AZ ISMERETLEN LÁNY (*La fille inconnue*) – belga, 2016. Rendezte és írta: **Jean-Pierre** és **Luc Dardenne**. Kép: **Alain Marcoen**. Szereplők: **Adèle Haenel** (Jenny), **Louka Minelli** (Bryan), **Olivier Bonnaud** (Julien), **Jérémie Renier** (Apa), **Christelle Cornill** (Anya). Gyártó: **Savage Films / Les Films du Fleuve**. Forgalmazó: **Vertigo Média Kft.** Feliratos. 113 perc

